

Ἡ πρώτη ἀπριλίου ἐπρωταγωνίστησεν ἄλ-
λοτε ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ὁ
βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος κατὰ προ-
τροπὴν τοῦ ὑπουργοῦ του, ἐπιχειρήσας νὰ προ-
σαρτήσῃ τὴν Λωραίναν εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐτήρει
δέσμιον τὸν τῆς Λωραίνης δούκα μετὰ τῆς συ-
ζύγου του ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν πόλει Λουβέλ. Τῇ
πρώτῃ ἀπριλίου, λίαν πρωΐ, ἅμα ἀνοιχθειῶν
τῶν πυλῶν τοῦ φρουρίου, ὁ δούξ καὶ ἡ δούκισσα
ἐξῆλθον πενιχρὰ ἐνδεδυμένοι καὶ βαστάζοντες
ἐπὶ τῶν ὤμων κοφίνους ὅπως δῆθεν ἀγοράσωσι
τροφὰς ἐκ τῆς πόλεως. Ὁ φρουρῶν στρατιώτης
τοὺς ἀφῆκε νὰ διέλθωσι· γυνὴ τις δὲ, ἀναγνω-
ρίσασα καθ' ὁδὸν τὸ ὑψηλὸν ζεῦγος, ἔδραμε καὶ
ἐδήλωσε τὸ μυστικὸν τρέμουσα πρὸς τὸν στρα-
τιώτην· ἀλλ' ἐκεῖνος τὴν διέκοψεν ἀποτόμως
λέγων «δὲν με ἀπατᾶς· εἶναι ἡ πρώτη ἀπριλίου.»
Ὅσον ἐκείνη ἐπέμενε, τοσοῦτον ὁ φρουρὸς ἐγέλα·
διηγῆθη ὅμως τὸ ἄκουσμα πρὸς τὸν ἀξιωματικόν.
«Oh quel joli poisson d'Avril», ἀνέκραξε καὶ
οὗτος γελῶν, σὲ ὑπέλαβεν ἡλίθιον.» Καὶ οὗτος
ὅμως, ὡσανεὶ θέλων νὰ ἀποφύγῃ πάντα ἔλεγ-
χον τοῦ συνειδότητος, ἀνακοινοῦται τὸ συμβεβη-
κὸς πρὸς τὸν φρουράρχον ἱππότην Βρασσάκ.
«Μήπως ἀπώλεσας τὰς φρένας; ἠρώτησεν οὗ-
τος μετὰ βλοσυροῦ βλέμματος· σιώπα, εἰ δὲ
μὴ θὰ καταγελασθῆς ὑπ' ἀπάσης τῆς φρου-
ρᾶς.» Μετ' ὀλίγον ἔπαθεν ὁ φρουράρχος ὅ,τι
καὶ οἱ ἄλλοι δύο, παραγγέλλει δὲ τῷ ἀξιωμα-
τικῷ νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ἦσαν ἐν τῷ θαλάμῳ των ὁ
δούξ καὶ ἡ δούκισσα. Ὁ ἀξιωματικὸς κρούει τὴν
θύραν καὶ ἐρωτᾷ ἐὰν ἀνέστη ἐκ τῆς κλίνης τὸ
ὑψηλὸν ζεῦγος· ὁ δὲ ὑπηρέτης εἶπε θαῖα τῇ φω-
νῇ: «Πρὸς Θεοῦ, μὴ κραυγάζετε, διότι ἐξυπνίζετε
τὸν βαθέως κοιμώμενον κύριόν μου.» Οὕτω δὴ
παρῆλθον ὀκτῶ ὥραι, καθ' ἃς ὁ δούξ καὶ ἡ δού-
κισσα ἔσχον καιρὸν νὰ ὑπερβῶσι τὰ ὄρια. Ἀπε-
ρίγραπτος ὑπῆρξεν ἡ λύσσα τοῦ Βρασσάκ, βε-
βαιωθέντος κατόπιν ὅτι «ἡ πρώτη ἀπριλίου τοὺς
εἶχε στείλῃ εἰς τὸν ἀπρίλιον.» Πάντες οἱ ὑπη-
ρέται καὶ θεράποντες ἐδέθησαν δι' ἀλύσεων· δὲν
εἶχον ὅμως τί νὰ ὁμολογήσωσι, διότι αὐτὸς ὁ
δούξ οὐδενὶ ἠθέλησε νὰ φανερώσῃ τὸ ἀπόρητον
ἵνα πάντες ἐν ἀγνῇ συνειδήσει ὁμώσωσι περὶ τῆς
ἰδίας αὐτῶν ἀθωότητος.

Τῇ πρώτῃ ἀπριλίου 1805 οἱ δύο σύμβουλοι
τοῦ κράτους Regnault de Saint-Jean d'An-
gely καὶ Carion de Nisas ἔλαβον πλαστὸν ὑ-
πουργικὸν ἔγγραφον δι' οὗ ἐκελεύοντο νὰ μετα-
βῶσιν ἀνυπερθέτως εἰς Φονταίνεβλώ καὶ συνδια-
λεχθῶσι πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ναπολέοντα, πρὶν
καταβῆ οὗτος ἐκ νέου εἰς Ἰταλίαν. Ὁ Regnault
ἐμίσησε ταχυδρομικὴν ἄμαξαν καὶ ἵππους καὶ
ἐφθασεν εἰς Φονταίνεβλώ· ὁ Ναπολέων τῷ εἶπε
μετ' ἀδιαφορίας: «Δὲν σὲ περιέμενον.» Πλήρης
ὀργῆς ὁ πεπλανημένος κατέβαλε πᾶσαν προσπά-
θειαν πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ ἀσεβοῦς· ἀλλὰ, καὶ

μεθ' ὄλας τὰς ἐρεύνας τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἀστυ-
νομίας, οὐδὲν κατώρθωσε νὰ μάθῃ. Ὁ Nisas ἐ-
φάνη φρονιμώτερος. «Μεγαλειότατε, εἶπεν, δὲν
ἀδημονῶ ὅτι διεπαιδαγωγῆθην τῇ πρώτῃ ἀπρι-
λίου, διότι ἔσχον ἀφορμὴν νὰ προσενέγκω σοι
τὸν σεβασμὸν μου καὶ ἐν ὥρᾳ ἀσυνήθει.» Ὁ
Ναπολέων ἐμειδίασεν· ὁ δὲ Nisas πανταχοῦ δι-
ήγειρε γέλωτα ἀφηγούμενος τὸ συμβεβηκὸς.

Πέτρος ὁ μέγας ἐποίησεν ἀνάστατον πόλιν
δολόκληρον ἀρχομένου τοῦ μηνὸς ἀπριλίου. Ἐγγὺς
τῆς πρωτεύουσας συνέλεξε κρύφα ἄχυρα, ξύλα
καὶ ἄλλην καύσιμον ὕλην καὶ ἐποίησε πυρὰν ἔ-
χουσαν ἐξήκοντα ὀργυιάς μῆκος, τὴν ἐκύκλωσε
δὲ διὰ διπλῆς στεφάνης στρατιωτῶν καὶ χωρο-
φυλάκων. Περὶ μέσας τὰς νύκτας ἐτέθη τὸ πῦρ
καὶ μετ' ὀλίγην ὥραν ἐφαίνετο ὡσανεὶ ἐκαίετο
ὅλη ἡ πρωτεύουσα. Μικροὶ καὶ μεγάλοι ἐξανα-
στάντες τοῦ ὕπνου ἔτρεχον, ἐκραύγαζον, ἐζήτησαν
ἀντίλας κ.τ.λ. Προσεγγίσαντες δὲ τελευταῖον
ἵνα σβέσωσι τὸ πῦρ ἤκουσαν παρὰ τῶν στρα-
φέντων αἴφνης ὀπλιτῶν: «Σήμερον εἶναι ἡ πρώτη
ἀπριλίου.»

Τῇ 23 μαρτίου 1798 ἀπανταχοῦ τοῦ Λονδί-
νου ἐτοιχοκollήθησαν προκηρύξεις, καὶ διὰ τῶν
ἐφημερίδων ἐπαναληφθεῖσαι, καθ' ἃς «μετὰ ὀκτῶ
ἡμέρας, καὶ δὴ καὶ περὶ τὴν μεσημβρινὴν ὥραν
ἔμελλε νὰ γίνῃ περιεργοτάτη καὶ τέως ἀθέατος
λιτανεῖα γερόντων καὶ γραιῶν, χηρῶν καὶ ἀπο-
χῆρων, ἐγγάμων καὶ διεζευγμένων ἀνδρῶν καὶ
γυναικῶν, νέων καὶ νεανίδων, παίδων καὶ κορα-
σίων, εἰς ἣν προσεκαλοῦντο οἱ πολῖται παντὸς
φύλου, τάξεως καὶ ἡλικίας.» Κατὰ τὴν τεταγ-
μένην ἡμέραν καὶ ὥραν μυριάδες λαοῦ περιέ-
μενον ἐναγωνίως ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἄλλοι δὲ πλεῖ-
στοι προέκυπτον ἐκ τῶν παραθύρων καὶ τῶν ὀ-
ροφῶν. Αἴφνης ἐκ τοῦ μέσου τῆς ἀναρίθμου
πληθύος ἠκούσθη στεντόρειος φωνὴ λέγουσα:
«Πρῶτη ἀπριλίου.»¹

ΧΡΟΝΟΣ

Μόνην καὶ ἀμέριστον ἰδιοκτησίαν ἔχει ὁ ἄν-
θρωπος τὸν χρόνον, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ εἶναι
ἀθέβαια. Ὁ χρόνος εἶναι τὸ ὕφασμα δι' οὗ κα-
τεσκευάσθη, ὡς εἶπέ τις, ὁ βίος ἡμῶν. Καὶ ὅμως,
ἐνῶ πρὸ παντὸς ἄλλου ἔπρεπε νὰ φειδόμεθα αὐ-
τοῦ, ἡμεῖς ἐξ ἐναντίας καταναλίσκομεν αὐτὸν
ἀφρόνως. Καὶ ἀληθῶς μὲν πάντες οἱ σοφοὶ πα-
ραγγέλλουσιν ἐκ συμφώνου τὸ «φείδου χρόνου»,
τὸ παράγγελμα ὅμως ὀλίγον εἰσ ακούεται. Ὅθεν
δυνάμεθα νὰ ἐπαναλάβωμεν μετὰ τοῦ Σενέκα
ἔ,τι ἔγραφε περὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γενεᾶς, ἥτοι·
«Μέρος μὲν τοῦ βίου ἡμῶν δαπανῶμεν μὴ
πράττοντες τὸ ἀγαθόν, ἕτερον δὲ μέρος οὐδὲν
πράττοντες, καὶ τὸ ὅλον σχεδὸν πράττοντες τὰ
μὴ προσήκοντα.»

Τὸ ἐνεστώσ ἐστὶν τὸ μόνον μέρος τοῦ χρόνου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐνέργεια ἡμῶν γίνεται ἄμεσος. Ἄλλ' ἡμεῖς πολλάκις περιφρονοῦμεν αὐτὸ, κατατριβόμενοι εἰς ματαίους πόθους καὶ εἰς φαντασιοκοπίας, καὶ διὰ τοῦτο δικαίως κατακρίνει ἡμᾶς φιλόσοφος τις ὡς ἐξαντλοῦντας τὸν βίον εἰς ἀνεύρεσιν πόρων τοῦ ζῆν. Ἄν παρέλθῃ μάλιστα ἡ σημερινὴ περίστασις πρὸς ἀγαθοποιάν, τίς σέ θεσπιοῖ ὅτι θὰ ἐπανέλθῃ; Φρόνει ὡς ὁ Καῖσαρ καὶ πίστευε, ὅτι ἀναβάλλον εἰς αὔριον τὸ ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον ἠδύνασο νὰ πράξῃς σήμερον, οὐδὲν ἔπραξες.

Ἡ φύσις ἐδωρήσατο εἰς ἡμᾶς ὀλίγα ἔτη, καὶ ἐξ αὐτῶν πάλιν ἀφαιρεῖ τὰ ἡμίση σχεδὸν χάριν τοῦ ὕπνου, τῆς ἀληθινῆς ταύτης εἰκόνας τοῦ θανάτου. Τῆς μὲν βρεφικῆς ἡλικίας αἱ ἡμέραι ὁμοιάζουσιν ὀλίγον πρὸς τὴν ζωὴν, τοῦ δὲ βαθέος γήρωσ τὰ ἔτη δὲν διαφέρουσι πολὺ τῶν βρεφικῶν. Ἄν δὲ λογαριάσῃς καὶ τὸν χρόνον τῶν ἀσθενειῶν, τῶν θλίψεων καὶ τῆς ἀκουσίας ἀργίας, θὰ ἴδῃς ὅτι ὀλίγαι ἡμέραι ἀπολείπονται ὅπως ἀπολαύσῃς τῶν ἀγαθῶν τοῦ βίου, καὶ ὅτι, μίαν μόνον ἡμέραν ἀπολέσας, ἐζημιώθῃς κατὰ πολὺ.

Τὸ ἐνεστώσ ἐξήρηται ἀπὸ τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βασανίζόμεθα ὑπὸ ἀναμνήσεων καὶ ταραττόμεθα ὑπὸ ἐλπίδων καὶ φόβων, ὧν ἕνεκα βαρυνόμεθα τὸ παρὸν ἢ ἀφίνομεν αὐτὸ νὰ διαβρῦσῃ.

Καὶ ναὶ μὲν ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἀπολαύῃ τοῦ παρόντος, μετὰ φρονήσεως ὅμως. Ἐπειδὴ δὲ τὸ παρὸν γίνεται ταχέως παρελθόν, ἀνάγκη νὰ ᾔναι ἡ ἀπόλαυσις τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ λυπῇ τὴν συνείδησίν σου, ἀλλὰ τὸυναντίον ν' ἀφῆκε γλυκεῖας ἀναμνήσεις, καθόσον καὶ αὐταὶ ἀποτελοῦσιν εὐτυχίαν.

Εἶδομεν πόσον εἶναι ἀναγκαῖον νὰ φειδόμεθα τοῦ χρόνου καὶ νὰ δαπανῶμεν αὐτὸν οὕτω πως ὥστε οὔτε νὰ μετανῶμεν, οὔτε νὰ λυπώμεθα. Καὶ τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ φρόνησις· ἀπαιτεῖ ὅμως καὶ τι ἄλλο ἐπίσης σπουδαῖον, ἥτοι τὴν περὶ τοῦ μέλλοντος πρόνοιαν, περὶ ἧς χρεῖα νὰ φροντίζωμεν μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας.

Ἐὰν παραφερόμενοι ὑπὸ τῶν παθῶν παραδιδόμεθα ὅλως εἰς προσκαίρους ἀπολαύσεις, οὐδὲ ὄλως σκεπτόμενοι περὶ τῶν λυπηρῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀπρονοήσιας ἡμῶν, δημιουργοῦμεν τὴν μέλλουσαν ἡμῶν δυστυχίαν καὶ, χάριν μικρᾶς ἀπολαύσεως, παρασκευάζομεν εἰς ἑαυτοὺς πεντηχότατα ἐτῶν βασάνους, παίζοντες, οὕτως εἰπεῖν, ὀλόκληρον τὸν βίον χάριν κέρδους μιᾶς στιγμῆς.

Καὶ ἐντεῦθεν ἡ μωρὰ ῥοπή τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὴν σπατάλην τὴν φέρουσαν εἰς τὸν ὄλεθρον· ἐντεῦθεν ἡ σκληρότης ἡ γεννώσα τὴν ἐκδίκησιν· ἐντεῦθεν ἡ φιλοδοξία, ἡ ἀδιαφοροῦσα διὰ τὴν πτώσιν· ἐντεῦθεν αἱ καταχρήσεις, αἱ ἀψηφούσαι τὰς ἀσθενείας, καὶ ἐντεῦθεν ἡ περιφιλανθία, ἡ

μὴ προβλέπουσα τὴν παρακολουθοῦσαν αὐτὴν ἀπομόνωσιν.

Πλὴν ἀλλ' ὅμως θ' ἀπεφεύγομεν πάντας τοὺς κινδύνους τῆς πλάνης καὶ τοῦ ἐλαττώματος, ἂν, πρὶν ἀκούσωμεν τὴν ἰσχυρὰν φωνὴν τῆς ἐπιθυμίας, ἐσυμβουλευόμεθα τὸ παρελθόν καὶ ἀνεγινώσκωμεν ὀλίγον τὸ μέλλον.

Ἄλλὰ συμβουλευόμενοι τὸ παρελθόν, δεόν νὰ ἐξετάσωμεν αὐτὸ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς φρονήσεως, καὶ οὐχὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ φόβου. Ἄς μὴ κυριευώμεθα ὑπὸ τῆς δειλίας· διότι ὁ μὴ τολμῶν οὐδὲν ἀποκτᾷ. Ἀξιολογώτατον δὲ τὸ σύνθημα τῶν ἀρχαίων ἵπποτων· «Πράττε τὸ καθήκον καὶ ἄς γίνῃ ὅ,τι γίνῃ.»

Καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἂν θέλωμεν νὰ γίνωμεν κύριοι τοῦ χρόνου καὶ νὰ καταστήσωμεν τὴν πρόσδον αὐτοῦ γλυκεῖαν καὶ ἐλαφρὰν, ἄς μετριάσωμεν τὰς ἐπιθυμίας καὶ τοὺς φόβους ἡμῶν, ἄς ἀπολαύσωμεν τοῦ παρόντος οὐ μόνον μὴ βλάπτοντες τὸν πλησίον, ἀλλὰ καὶ εὐεργετῶντες αὐτὸν τὸ κατὰ δύναμιν.

Ὁ ἀληθὴς σοφὸς καθίσταται τρισμακάριος ὁσάκις στρέφωμ τὰ βλέμματα εἰς τὰ ὀπίσω βλέπει ὅτι κατὰ τὸ εὐγενὲς αὐτοῦ στάδιον ἐνίκησε τὰ πάθη αὐτοῦ, καὶ κατέλιπεν ἴχνη ἐργασίας καὶ ἀρετῆς.

Τὴν ἀρχαίαν ταύτην συμβουλὴν πάντες γινώσκουσι καὶ τιμῶσιν· ἀλλὰ καὶ διὰ τί δὲν ἐφαρμόζουσιν αὐτήν; διότι ἡ ἐφαρμογὴ εἶναι δύσκολος.

L. P. DE SÉGUR.

ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Κατὰ τὰς μελέτας τῶν ἀσφαλιστικῶν εταιριῶν καὶ διαφόρους ἐρεύνας ἱστορικῶν καὶ οἰκονομολόγων, ἕκαστος ἄνθρωπος, ἐχόντων κανονικῶς τῶν κατ' αὐτὸν, διακτιώμενος μὲ μέτρον, καὶ λαμβάνων ὅλας τὰς προφυλάξεις, ὅσας ἀπαιτεῖ ἡ ὀρθὴ ὑγιεινὴ, δύναται νὰ ἐλπίσῃ ὅτι θὰ ζῆσῃ (μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐκτάκτων δυστυχημάτων καὶ τῶν κληρονομικῶν ἀσθενειῶν) κατὰ μέσον ὄρον μακροχρονιώτερον παρὰ εἰς τοὺς παρελθόντας αἰῶνας.

Κατὰ τὰς νεωτέρας στατιστικὰς, ἰδοὺ ἡ κατὰ μέσον ὄρον αὐξήσις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς·

	ἦτο	ἔτη	23
Πρὸ τοῦ 1789	»	23 καὶ μῆνας 9	
Τὸ 1817	»	31	8
Τὸ 1834	»	34	
Τὴν σήμερον	»	40	

Τὰ κυριώτερα αἷτια, ἐξ ὧν ἐπῆλθεν ἡ αὐξήσις αὕτη τῆς διαρκείας τῆς ζωῆς, εἶνε θεσπαιῶς ἡ γενικὴ εὐζωΐα, ἡ διάδοσις τοῦ ἐμβολιάσματος, τὸ ὁποῖον ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν θάνατον